

ZALA VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Iktatószám: ZAF/010/00066-1/2024

Ügyintéző: Ferenczi Gábor

Telefon: 06/92/550-160

E-mail: ferenczi.gabor@zala.gov.hu

Hiv. szám: -

Tárgy: Növény-egészségügyi zárlat

HATÁROZAT

Zala Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály, mint elsőfokú élelmiszerlánc-felügyeleti szerv (továbbiakban: növényvédelmi hatóság) szőlő arany színű sárgaság fitoplazma (*Grapevine flavescence dorée phytoplasma*) **zárlati károsító okozta** fertőzés felszámolása és visszaszorítása érdekében a **2023. évi zárlati károsító felderítés eredménye alapján az alábbi növény-egészségügyi zárlati és kötelező növényvédelmi intézkedéseket hozza a felsorolt települések – azok bel- és külterületi (zártkerti) - ingatlanain található szőlő ültetvényekre és szőlő növényekre, azok használóira (földhasználóira, tulajdonosaira) vonatkozóan.**

A korábbi években zárlati károsító fertőzés miatt kijelölt Alsórajk, Dióskál, Kerecseny, Pacsa, Felsőrajk településeken túl **Orosztony, Zalasabbar, Zalaszentmihály, Nemesszentandrás településeket** - beleértve a külterületi (zártkerti) szőlő ültetvényeket – **fertőzött területté jelölöm ki**, mivel **Orosztony, Zalasabbar, Zalaszentmihály** közigazgatási területén (zártkerti szőlő ültetvényeiben) 2023. évben megtalált zárlati károsítóval fertőzött növények 1 km-es körzetében találhatók.

A korábbi években zárlati károsító fertőzés miatt kijelölt Egeraracsa, Esztergályhorváti, Kilimán, Pötréte, Zalasabbar, Zalaszentmárton településeket - beleértve a külterületi (zártkerti) szőlő ültetvényeket – **védő (puffer) zónaként tartom nyilván**, mivel a 2020-2023. évi zárlati károsító fertőzés nyomán kijelölt fertőzött területek 3 km-es körzetében találhatók.

I.) A fertőzött területre vonatkozóan a szőlő növény, szőlő ültetvény használója (földhasználó, tulajdonos) az alábbi előírásokat köteles betartani:

1.) A zárlat ideje alatt a zárlat alá helyezett területről a növényvédelmi hatóság engedélye nélkül **a zárlati károsítónak minősülő szőlő arany színű sárgaság fitoplazma fertőzés tüneteit** vizuálisan mutató, illetve laboratóriumi vizsgálattal igazoltan fertőzött szőlő növényt, szőlő szaporító- és ültetési anyagot, egyéb gazdanövényt (erdei iszalagot - *Clematis vitalba*-t) tilos kivinni. A szőlő növényekről tilos elszállítani szőlő szaporító- és ültetési anyagot, mely kötelezés alól a hatóság a vonatkozó jogszabályban foglalt feltételek teljesülése esetén kérelemre felmentést adhat. A növényvédelmi hatóság által kijelölt fertőzöttnek minősülő növényt meg kell semmisíteni! A károsító terjedését elősegítő terméket, anyagot, eszközt a területre ki- és bevinni tilos! Szőlő szaporító- és ültetési anyagot a területre csak hatósági növény-egészségügyi ellenőrzésben részesített szőlőiskolákból, forgalmazó helyekről származó tételkből szabad telepíteni.

AGRÁRÜGYI FŐOSZTÁLY

Növény- és Talajvédelmi Osztály

8900 Zalaegerszeg, Kinizsi Pál utca 81. Telefon: (36 92) 550-160,

E-mail: noveny.talajvedelem@zala.gov.hu Hivatali kapu KRID: 655970773;

Honlap: <https://www.kormanyhivatalok.hu>

2.) A növényvédelmi hatóság a zárlati károsítónak minősülő szőlő arany színű sárgaság fertőzést terjesztő amerikai szőlőkabóca rovarvektor (*Scaphoideus titanus*) ellen kötelező védekezést ír elő! 2023. évben, illetve a növény-egészségügyi zárlat fenntartásáig a rovarvektor biológiáját figyelembe véve a vegetációs időszakban minimum 2-3 alkalommal kötelező kémiai – vagy avval egyenértékű hatékony - védekezést folytatni. A zárlati károsító ellen végzett célzott növényvédő-szeres kezelésekről nyilvántartást (permetezési naplót) szükséges vezetni, melyet az utolsó bejegyzéstől számított 3 évig köteles megőrizni!

3.) A fertőzést terjesztő amerikai szőlőkabóca rovarvektor szőlővesszőkre lerakott tojásainak elpusztítása érdekében a tél végi metszéssel eltávolításra kerülő vesszőket meg kell semmisíteni égetéssel az égetésre vonatkozó érvényes szabályok betartása mellett, vagy a felaprított növényi részek minimum 10 cm mélységű talajba forgatásával. 2023. év tavaszán, illetve a növény-egészségügyi zárlat fenntartásáig a rügyfakadáshoz közeli időszakban olajos (paraffin- vagy vazelinolaj tartalmú) lemosó permetezéssel kell gyéríteni a vesszőkön áttelelő tojások számát.

4.) Rendszeresen ellenőrizni kell a szőlő növényeket és ültetvényeket. Az esetlegesen előforduló zárlati károsítónak minősülő szőlő arany színű sárgaság fertőzési gyanút haladéktalanul jelenteni kell a növényvédelmi hatóságnak.

5.) Nem létesíthető szőlőiskola és szőlő törzsültetvény.

II.) A védő (puffer) zónára vonatkozóan a szőlő növény, szőlő ültetvény használója (földhasználó, tulajdonos) az alábbi előírásokat köteles betartani:

1.) A zárlat ideje alatt a zárlat alá helyezett területről a növényvédelmi hatóság engedélye nélkül a zárlati károsítónak minősülő szőlő arany színű sárgaság fitoplazma fertőzést vizuálisan mutató, illetve laboratóriumi vizsgálattal igazoltan fertőzött szőlő növényt, szőlő szaporító- és ültetési anyagot, egyéb gazdanövényt (erdei iszalagot - *Clematis vitalba*-t) kivinni, illetve a károsító terjedését elősegítő terméket, anyagot, eszközt a területre ki- és bevinni tilos! Szőlő szaporító- és ültetési anyagot a területen csak hatósági növény-egészségügyi ellenőrzésben részesített szőlőiskolákból, forgalmazó helyekről származó tételekből szabad telepíteni.

2.) A növényvédelmi hatóság a zárlati károsítónak minősülő szőlő arany színű sárgaság fertőzést terjesztő amerikai szőlőkabóca rovarvektor (*Scaphoideus titanus*) ellen kötelező védekezést ír elő! 2023. évben, illetve a növény-egészségügyi zárlat fenntartásáig a rovarvektor biológiáját figyelembe véve a vegetációs időszakban minimum 2-3 alkalommal kötelező kémiai – vagy avval egyenértékű hatékony - védekezést folytatni. A zárlati károsító ellen végzett célzott növényvédő-szeres kezelésekről nyilvántartást szükséges vezetni (permetezési napló), melyet az utolsó bejegyzéstől számított 3 évig köteles megőrizni!

3.) A fertőzést terjesztő amerikai szőlőkabóca rovarvektor szőlővesszőkre lerakott tojásainak elpusztítása érdekében a tél végi metszéssel eltávolításra kerülő vesszőket meg kell semmisíteni égetéssel az égetésre vonatkozó érvényes szabályok betartása mellett, vagy a felaprított növényi részek minimum 10 cm mélységű talajba forgatásával. 2023. év tavaszán, illetve a növény-egészségügyi zárlat fenntartásáig a rügyfakadáshoz közeli időszakban olajos (paraffin- vagy vazelinolaj tartalmú) lemosó permetezéssel kell gyéríteni a vesszőkön áttelelő tojások számát.

4.) Az esetlegesen előforduló szőlő arany színű sárgaság fitoplazma zárlati károsító fertőzési gyanút haladéktalanul jelenteni kell a növényvédelmi hatóságnak.

5.) Nem létesíthető szőlőiskola és szőlő törzsültetvény a zárlati károsítónak minősülő szőlő arany színű sárgaság fitoplazma fertőzés szempontjából fertőzött területté minősített területek – fent felsorolt települések, területek – határától számított 100 méter távolságon belül.

III.) A fertőzött területeket és a védő (puffer) zónát együttesen körülhatárolt területnek jelölöm ki, ahol a használó (földhasználó, tulajdonos) az alábbi előírást is köteles betartani:

A körülhatárolt területen belül található elhanyagolt ültetvényt és egyéb gondozatlan szőlő területeket úgy kell tekinteni, hogy a termelő, vagy tulajdonos nem teljesítette a zárlatinak minősülő kórokozó terjedésének megakadályozására és a zárlati károsító terjesztését végző rovarok (rovarvektorok) egyedszámának gyérítésére vonatkozó kötelezettséget.

A növényvédelmi hatóság kötelezi a földhasználót, hogy a körülhatárolt területen az esetlegesen előforduló zárlati károsítónak minősülő szőlő arany színű sárgaság fertőzés felszámolásáig a növény-egészségügyi zárlati intézkedéseket folyamatosan tartsa be.

A növényvédelmi hatóság a zárlatot a fertőzött területen előforduló fertőzés felszámolását követően, legkorábban a fertőzés felszámolását követő 3. évben, akkor oldja fel, ha a termelő az előírt zárlati intézkedéseket (növényvédelmi előírásokat és technológiát) betartotta és ezt a hatóság rendszeres ellenőrzések alapján igazolta. A növény-egészségügyi zárlat feloldásáról a hatóság határozat formájában dönt.

A határozat hirdetményi úton kerül közlésre a növényvédelmi hatóság által körülhatárolt területet érintő településeken (fertőzött területen, feltételezetten fertőzötté nyilvánított területen) található földhasználók, tulajdonosok részére, az ingatlanuk fekvése szerinti illetékes hegyszög és önkormányzatok hirdető tábláján keresztül.

A növényvédelmi hatóság figyelmezteti az ügyfelet, hogy amennyiben az előírt kötelezettségének nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, a hatóság az ügyféllel szemben 500.000 Ft-tól 100.000.000 Ft-ig terjedő mértékű növényvédelmi bírságot szab ki.

Az elsőfokú hatóság felhívja az ügyfél figyelmét arra, hogy a határozatban foglaltak be nem tartásával adott esetben megvalósíthatja a 2012. évi C. törvény (Btk.) 361. § c) pontjában meghatározott, elzárással is büntethető járványügyi szabályszegés vétségét.

A határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek helye nincs, azonban a növényvédelmi hatóság határozatának bírósági felülvizsgálat lehet kérni. A felülvizsgálat iránti keresetleveleket a Veszprémi Törvényszékhez (8200 Veszprém, Vár u. 19., a továbbiakban: bíróság) címezve, a közlést követő naptól számított 30 napon belül e-Papír szolgáltatáson (<https://epapir.gov.hu/>) keresztül lehetséges benyújtani a Zala Vármegyei Kormányhivatalhoz (hivatali kapu, KRID:655970773). Az ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet, valamint az ügyfél jogi képviselője elektronikus kapcsolattartásra kötelezett, ennek megfelelően a keresetlevél elektronikus formában nyújtható be. A jogi képviselő nélkül eljáró felperes a keresetlevelet jogszabályban meghatározott nyomtatványon is előterjesztheti.

A keresetlevelet határidőben benyújtottnak kell tekinteni, ha azt a jogi képviselő nélkül eljáró felperes – határidőn belül – tévesen a bírósághoz nyújtotta be. A keresetlevél benyújtására nyitva álló határidőt az ítélezési szünet nem érinti.

A keresetlevél benyújtásának a jelen közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs. A keresetlevélben azonnali jogvédelem iránti kérelem előterjeszthető.

A közigazgatási jogvita elbírálása iránti indított per illetéke 30. 000,- Ft (azaz harmincezer forint). A közigazgatási perben tárgyi illeték-feljegyzési jog érvényesül, amely folytán az illetéket előzetesen nem kell megfizetni, annak viseléséről a bíróság dönt.

Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben kérheti. Ha egyik fél sem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek, a bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz.

I N D O K O L Á S

A növényvédelmi hatóság **2023. évben** a szőlő arany színű sárgaság fitoplazma országos ellenőrzési programja keretében **Orosztony, Zalasabar, Zalaszentmihály települések zártkerti szőlő ültetvényeiből**, szőlő növényekből mintát gyűjtött és a nemzeti referencia laboratórium (NÉBIH ÉLI Növény-egészségügyi Diagnosztikai Nemzeti Referencia Laboratórium) molekuláris biológiai módszerekkel megvizsgálva **szőlő arany színű sárgaság fitoplazma (*Grapevine flavescence dorée phytoplasma*) zárlati károsító okozta fertőzést állapított meg, valamint a növényvédelmi hatóság a szőlő ültetvények vizuális vizsgálata alapján a zárlati károsító fertőzésének gyanúját állapította meg.**

A fentiek alapján a növényvédelmi hatóság a zárlati károsító okozta fertőzés felszámolása és visszaszorítása érdekében:

- A zárlati károsítóval fertőzött szőlő növények termő helyét **fertőzött táblává** nyilvánította,
- A **fertőzött táblák 1 km-es körzetében** lévő szőlő növényekkel beültetett – a rendelkező részben felsorolt településeken, területen található – ingatlanokat **fertőzött területként jelölte meg**,
- A **fertőzött területek 3 km-es körzetében** lévő szőlő növényekkel beültetett – a rendelkező részben felsorolt településeken található – ingatlanok képezik a **védő (puffer) zónát**,

A fertőzött növényeket magában foglaló ültetvényekre, területekre vonatkozó növény-egészségügyi zárlati intézkedések külön határozatokban kerültek elrendelésre, melyek jelen határozat kiadásával, azok előírásainak érintetlenül hagyása mellett változatlanul érvényben maradnak.

A növény-egészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. számú melléklet A. részének II. szakasza d) pont 6.) alpontja szerint a **szőlő arany színű sárgaság fitoplazma (*Grapevine flavescence dorée phytoplasma*) zárlati károsító**, amennyiben meghatározott növényen, növényi terméken fordul elő és Magyarországra, valamint az Európai Unió területére való behurcolása és terjedésének elősegítése tilos.

A növényvédelmi hatóság a R. 11. § (1) bekezdése értelmében jelölte ki a fertőzött táblát, a fertőzött területet és a védő (puffer) zónát. A jogszabály szerint a „zárlati károsító elterjedésének megelőzése érdekében a növény- és talajvédelmi igazgatóság biztonsági sávot jelölhet ki. Biztonsági sáv az a terület, ahol egy meghatározott károsító, amely ellen hatóságilag előírt módon védekeznek nem, vagy csak alacsony szinten fordul elő, illetve amely terület körülvesz egy fertőzött vagy károsító mentes területet vagy termőhelyet, illetve egy termőhely fertőzött vagy károsító mentes részét vagy azzal szomszédos, és ahol növény-egészségügyi intézkedéseket, kötelező növényvédelmi technológiát vezetnek be a károsító terjedésének megakadályozására.”

A növényvédelmi hatóság a rendelkező részben a kötelező védekezésről és az egyéb intézkedések megtételének elrendeléséről, az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 48. § (1) bekezdése alapján határozott:

„Növények és növényi termékek egyes károsítói behurcolásának, elterjedésének és felszaporodásának megakadályozása, kártételének csökkentése, felszámolása érdekében, továbbá a károsító természetéhez és elterjedtségéhez mérten, a veszély elhárításához szükséges mértékben és ideig az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott esetekben az alábbi növény-egészségügyi intézkedéseket hozhatja:

a) fertőtlenítést, megsemmisítést rendelhet el, amelynek érdekében meghatározott szerek, eszközök, illetve eljárások alkalmazását előírhatja vagy betilthatja;

d.) fogékony növényfajok, illetve fajták termesztését korlátozhatja, betilthatja

e.) károsítók, valamint a fertőzés közvetítését lehetővé tevő tárgyak szállítását, forgalomba hozatalát és tárolását betilthatja, korlátozhatja, engedélyhez, illetve bejelentéshez kötheti;

g) a károsítók behurcolásának és elterjedésének megakadályozására, előfordulásának, felszaporodásának figyelemmel kísérésére és a védekezési intézkedések megtételére kötelezhet;

i) korlátozhatja a fertőzött, a fertőzékenység vagy a fertőzésveszélynek kitett ingatlanok, földterületek mezőgazdasági célú használatát, hasznosítását, valamint az ilyen földterületeket növény-egészségügyi zárlat alá helyezheti

k) elrendelheti növények vagy növényi termékek tárolására, raktározására szolgáló földterületek, épületek, építmények, helyiségek vagy tartályok fertőtlenítését, mentesítését vagy megtisztítását, és ennek érdekében meghatározott anyagok, eszközök vagy eljárások használatát előírhatja vagy betilthatja.”

Az Éltv 48.§. (2) bekezdése szerint: „ A zárlati és a vizsgálatköteles nem zárlati károsítóval fertőzött területet, növényt, növényi terméket és az azt tartalmazó szállítmányt, raktárt, eszközt növény-egészségügyi zárlat alá kell helyezni ...”

A növényvédelmi hatóság a kötelező védekezési és jelentési kötelezettséget az Éltv.17. § (1) bekezdés a), b), c) pontjai alapján írta elő, miszerint a termelő, illetve a földhasználó köteles a zárlati és a vizsgálatköteles nem zárlati károsítókat elpusztítani, azok behurcolását, meghonosodását, terjedését megakadályozni, valamint a zárlati károsítóval történő fertőzést vagy annak gyanúját bejelenteni.

A növényvédelmi hatóság a zárlati intézkedéseket a R. 7. számú mellékletének 1.4.1.2. pontja értelmében hozta meg, mivel a szőlőn előforduló szőlő arany színű sárgaság fitoplazma (Grapevine flavescence dorée phytoplasma) fertőzés esetén „a fertőzött növényeket, valamint a környezetükben lévő és a fertőzés továbbterjesztésére alkalmas növényeket, valamint az azokat termő területet haladéktalanul zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket soron kívül meg kell semmisíteni, és a zárlat alá helyezett területet megfigyelés alatt kell tartani. Szaporító- és ültetvényanyagok esetében a fertőzött növények környezetében lévő gazdanövényeket, továbbá a fertőzött növények anyanövényeit e károsítók kimutatására alkalmas módszerekkel meg kell vizsgálni, és a vizsgálat eredménye alapján a fertőzött növényeket és közvetlen környezetükben lévő, nem fertőzött gazdanövényeket haladéktalanul meg kell semmisíteni. A fertőzést terjesztő vektorok elleni védekezéssel folyamatosan gondoskodni kell. A zárlat a fertőzés megszüntetése után, a mentes vizsgálati eredmények birtokában oldható fel.”

A növényvédelmi hatóság megítélése szerint a mezőgazdasági termelés zavartalanságának, továbbá az egészséges környezethez fűződő jog biztosítása érdekében, a különféle zárlati vagy vizsgálatköteles nem zárlati károsítók elleni védekezés, osztályszadalmi érdek, így a védekezési késedelem, illetve e kötelezettségek teljesítésének elmaradása adott esetben jelentős vagy helyrehozhatatlan kárral járhat.

Fentiekre tekintettel a növényvédelmi hatóság a határozat azonnali végrehajtását rendelte el a R. 7. számú mellékletének 1.4.1.2. pontjába foglaltak, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 84. § a) pontja alapján.

A növényvédelmi hatóság feladatkörét az Éltv 32. § (4) c) pontja és 57. § o) pontja, valamint a R. 9. §-a állapítja meg.

A határozat hirdetményi úton történő közzétevése az Éltv. 42. § (2) bekezdése, ill. az ÁKR 88. § (1) bek. b) pontján alapul, mivel a termelők nagyszámú érintettsége áll fenn, és lakcímük nem áll teljes körűen az eljáró hatóság rendelkezésére.

Az ügyfelek figyelmeztetése az eljárási bírság és a növényvédelmi bírság kiszabásának lehetőségére az Éltv. 60. § (1) a) pontja, továbbá az ÁKR 77. § (1) pontja alapján történt, a növényvédelmi bírság összegére vonatkozó rendelkezéseket az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről szóló 194/2008. (VII. 31.) Korm. rendelet 1 számú mellékletének A) a) 1. pontja tartalmazza.

A jogorvoslat igénybevételével kapcsolatos tájékoztatás az Ákr. 112. § (1) és a 113. § (1) bekezdés a) pontján alapul, figyelemmel az Ákr. 114. § (1) és 116. § (1) bekezdésében foglaltakra, valamint a *közigazgatási perrendtartásról* szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 39. § (1), (2), (6); a 40. § (2); az 50. § (1) továbbá a 77. § bekezdéseire, melyről az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv az Ákr. 81. § (1) bekezdése alapján tájékoztatta az ügyfelet.

Az illetékes bíróság megjelölése Kp. 12. § (1); a 13. § (1)-(3) bekezdésein, a keresetlevél benyújtására vonatkozó tájékoztatás a Kp. 39. § (1)-(6) bekezdésein alapul.

A közigazgatási jogvita elbírálása iránti közigazgatási per és egyéb közigazgatási bírósági eljárás illeték mértékét az *illetékekről* szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 45/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv. Az illeték-feljegyzési jog az Itv. 59. §-ának megfelelően az Itv. 62. §-án alapul.

Az elektronikus úton történő ügyintézésről az elektronikus ügyintézésről és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. §-a alapján adtam tájékoztatást.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv határozatát az Ákr. 80. § és 81. § bekezdéseire figyelemmel adta ki.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv hatáskörét a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016.(XII.2.) Korm. rendelet (továbbiakban: kijelölő rendelet) 13. § f) pontja, illetékességét a kijelölő rendelet 14. § (4) pontja állapítja meg.

Zalaegerszeg, 2024. január 8.

Tisztelettel:

dr. Sifter Rózsa főispán nevében és megbízásából:

Szabó Béla
osztályvezető

P. H.

Melléklet: -

Kapják:

1. Ügyfelek (szőlő termesztek) az érintett települések jegyzői – közzététel – útján.
2. Ügyintéző
3. Irattár